ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 21. decembra 2011 *

V spojených veciach C-411/10 a C-493/10,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Spojené kráľovstvo) a High Court (Írsko) z 12. júla a 11. októbra 2010, doručené Súdnemu dvoru jednotlivo 18. augusta a 15. októbra 2010, ktoré súvisia s konaniami:

N. S. (C-411/10)

proti

Secretary of State for the Home Department

a

M. E. (C-493/10),

A. S. M.,

* Jazyk konania: angličtina.

M. T.,

K. P.,

E. H.

proti

Refugee Applications Commissioner,

Minister for Justice, Equality and Law Reform,

za účasti:

Amnesty International Ltd and the AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK) (C-411/10),

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) (UK) (C-411/10),

Equality and Human Rights Commission (EHRC) (C-411/10),

Amnesty International Ltd and the AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (IRL) (C-493/10),

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) (IRL) (C-493/10),

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, J. Malenovský a U. Lõhmus, sudcovia A. Rosas (spravodajca), M. Ilešič, T. von Danwitz, A. Arabadžiev, C. Toader a J.-J. Kasel,

generálna advokátka: V. Trstenjak,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 28. júna 2011,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— N. S., v zastúpení: D. Rose, QC, M. Henderson a A. Pickup, barristers, ako aj S. York, Legal Officer,

— M. E. a i., v zastúpení: C. Power, BL, F. McDonagh, SC, a G. Searson, solicitor,

— Amnesty International Ltd and the AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK) (C-411/10), v zastúpení: S. Cox a S. Taghavi, barristers, ako aj J. Tomkin, BL,

— Amnesty International Ltd and the AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (IRL) (C-493/10), v zastúpení: B. Shipsey, SC, J. Tomkin, BL, a C. Ó Briain, solicitor,

— Equality and Human Rights Commission (EHRC), v zastúpení: G. Robertson, QC, ako aj J. Cooper a C. Collier, solicitors,

— United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) (UK), v zastúpení: R. Husain, QC, R. Davies, solicitor, ako aj S. Knights a M. Demetriou, barristers,

— Írsko, v zastúpení: D. O'Hagan, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci S. Moorhead, SC, a D. Conlan Smyth, BL,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: C. Murrell, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci D. Beard, barrister,

— belgická vláda, v zastúpení: C. Pochet a T. Materne, splnomocnení zástupcovia,

— česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a N. Graf Vitzthum, splnomocnení zástupcovia,

— grécka vláda, v zastúpení: A. Samoni-Rantou, M. Michelogiannaki, T. Papadopoulou, F. Dedousi a M. Germani, splnomocnené zástupkyne,

— francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues, E. Belliard a B. Beaupère-Manokha, splnomocnení zástupcovia,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Russo, avvocato dello Stato,

— holandská vláda, v zastúpení: C. M. Wissels a M. Noort, splnomocnené zástupkyne,

— rakúska vláda, v zastúpení: G. Hesse, splnomocnený zástupca,

— poľská vláda, v zastúpení: M. Arciszewski, B. Majczyna a M. Szpunar, splnomocnení zástupcovia,

— slovinská vláda, v zastúpení: N. Aleš Verdir a V. Klemenc, splnomocnené zástupkyne,

— fínska vláda, v zastúpení: J. Heliskoski, splnomocnený zástupca,

— Európska komisia, v zastúpení: M. Condou-Durande, M. Wilderspin a H. Kraemer, splnomocnení zástupcovia,

— Švajčiarska konfederácia, v zastúpení: O. Kjelsen, splnomocnený zástupca,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 22. septembra 2011,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Oba návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu po prvé článku 3 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 50, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 109), po druhé základných práv Európskej únie, čím sa rozumejú práva priznané v článkoch 1, 4, a 18, v článku 19 ods. 2 a v článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta"), a po tretie Protokolu (č. 30) o uplatňovaní charty na Poľsko a Spojené kráľovstvo [(Ú. v. EÚ C 83, 2010, s. 313), ďalej len „protokol (č. 30)"].

2 Tieto návrhy boli predložené v rámci sporu medzi žiadateľov o azyl, ktorí by mali byť vrátení do Grécka, na základe uplatnenia nariadenia č. 343/2003 na jednak orgány Spojeného kráľovstva a jednak írske orgány.

Právny rámec

Medzinárodné právo

3 Dohovor o právnom postavení utečencov, podpísaný v Ženeve 28. júla 1951 [*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954) (ďalej len „Ženevský dohovor“)] nadobudol platnosť 22. apríla 1954. Bol doplnený Protokolom týkajúcim sa právneho postavenia utečencov z 31. januára 1967 (ďalej len „protokol z roku 1967“), ktorý nadobudol platnosť 4. októbra 1967.

4 Všetky členské štáty sú zmluvnými stranami Ženevského dohovoru a protokolu z roku 1967, podobne ako Islandská republika, Nórske kráľovstvo, Švajčiarska konfederácia a Lichtenštajnské kniežatstvo. Únia nie je zmluvnou stranou ani Ženevského dohovoru, ani protokolu z roku 1967, ale článok 78 ZFEÚ a článok 18 Charty stanovujú, že právo na azyl sa zaručuje najmä dodržiavaním pravidiel tohto dohovoru a tohto protokolu.

5 Článok 33 Ženevského dohovoru nazvaný „Zákaz vyhostenia alebo vrátenia (‚refoulement‘)“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Žiadny zmluvný štát nevyhostí utečenca akýmkoľvek spôsobom alebo ho nevráti na hranice území, na ktorých by jeho život alebo jeho osobná sloboda boli ohrozené z dôvodov jeho rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov.“

Spoločný európsky azylový systém

6 V snahe dosiahnuť cieľ stanovený Európskou Radou na zasadnutí v Štrasburgu 8. a 9. decembra 1989 spočívajúci v harmonizácii azylových politík členských štátov podpísali členské štáty v Dubline 15. júna 1990 Dohovor o určení štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej v jednom z členských štátov Európskych spoločenstiev [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 254, 1997, s. 1, ďalej len „Dublinský dohovor"). Tento dohovor nadobudol pre dvanásť pôvodných signatárskych krajín platnosť 1. septembra 1997, pre Rakúsku republiku a Švédske kráľovstvo nadobudol platnosť 1. októbra 1997 a pre Fínsku republiku 1. januára 1998.

7 Závery Európskej Rady na zasadnutí v Tampere, ktoré sa konalo 15. a 16. októbra 1999, najmä predpokladajú vytvorenie spoločného európskeho azylového systému na základe úplného a komplexného uplatňovania Ženevského dohovoru, aby sa zaručilo, že nik nebude vrátený tam, kde by bol opätovne vystavený prenasledovaniu, čiže sa zachováva zásada zákazu vrátenia („refoulement").

8 Amsterdamská zmluva z 2. októbra 1997 vložila do zmluvy ES článok 63, ktorý priznal Európskemu spoločenstvu právomoc na prijatie opatrení odporučených Európskou Radou na zasadnutí v Tampere. Touto zmluvou bol tiež k Zmluve ES pripojený protokol (č. 24) o azyle pre štátnych príslušníkov členských štátov Európskej únie (Ú. v. EÚ C 83, 2010, s. 305), v zmysle ktorého sa členské štáty považujú za bezpečné krajiny pôvodu vo vzájomných vzťahoch, čo sa týka všetkých právnych a praktických otázok týkajúcich sa práva azylu.

9 Prijatie článku 63 ES najmä umožnilo medzi členskými štátmi s výnimkou Dánskeho kráľovstva nahradiť Dublinský dohovor nariadením č. 343/2003, ktoré vstúpilo do platnosti 17. marca 2003. Na tomto právnom základe boli tiež prijaté smernice uplatňujúce sa na veci dotknuté konaniami vo veciach samých s cieľom vytvorenia spoločného európskeho azylového systému na základe záverov zo zasadnutia Európskej rady v Tampere.

10 Od vstupu Lisabonskej zmluvy do platnosti sú relevantnými ustanoveniami v azylovej oblasti článok 78 ZFEÚ, ktorý upravuje vytvorenie spoločného európskeho azylového systému, a článok 80 ZFEÚ, ktorý pripomína zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovedností medzi členské štáty.

11 Právna úprava Únie, ktorá je relevantná v prípade vecí dotknutých konaniami vo veciach samých, zahŕňa:

— nariadenie č. 343/2003,

— smernicu Rady 2003/9/ES z 27. januára 2003, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl (Ú. v. ES L 31, s. 18; Mim. vyd. 19/006, s. 101),

— smernicu Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, s. 2, Mim. vyd. 19/007, s. 96),

— smernicu Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca (Ú. v. EÚ L 326, s. 13).

12 Ďalej treba uviesť smernicu Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, s. 12;

Mim. vyd. 19/004, s. 162). Ako vyplýva z odôvodnenia č. 20 tejto smernice, jedným z jej cieľov je upraviť mechanizmus solidarity, ktorého zámerom je prispieť k dosiahnutiu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní a znášaní dôsledkov prijatia vysídlených osôb v prípade ich hromadného prílevu.

13 Uloženie daktyloskopických údajov cudzincov ilegálne prekračujúcich vonkajšiu hranicu Únie umožňuje určiť členský štát, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl. Toto uloženie údajov upravuje nariadenie Rady (ES) č. 2725/2000 z 11. decembra 2000, ktoré sa týka zriadenia systému Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie Dublinského dohovoru (Ú. v. ES L 316, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 26).

14 Nariadenie č. 343/2003 a smernice 2003/9, 2004/83 a 2005/85 odkazujú vo svojom prvom odôvodnení na skutočnosť, že spoločná azylová politika vrátane spoločného európskeho azylového systému tvorí neoddeliteľnú súčasť cieľa Únie, ktorým je postupné vytváranie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti otvorenej pre ľudí, ktorí donútení okolnosťami oprávnene hľadajú ochranu v Spoločenstve. Vo svojom druhom odôvodnení navyše odkazujú na závery zasadnutia Európskej rady v Tampere.

15 Každý z týchto predpisov uvádza, že rešpektuje základné práva a zásady, ktoré sú priznané najmä v Charte. Odôvodnenie č. 15 nariadenia č. 343/2003 najmä spresňuje, že toto nariadenie sa snaží zabezpečiť plné dodržiavanie práva na azyl zaručené článkom 18 Charty, odôvodnenie č. 5 smernice 2003/9 najmä spresňuje, že táto smernica sa snaží zabezpečiť úplné rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a podporovať uplatňovanie článkov 1 a 18 uvedenej Charty, a odôvodnenie č. 10 smernice 2004/83 najmä spresňuje, že táto smernica sa snaží predovšetkým o zaistenie plného rešpektovania ľudskej dôstojnosti a práva na azyl žiadateľov o azyl a ich sprevádzajúcich rodinných príslušníkov.

16 Podľa svojho článku 1 nariadenie č. 343/2003 ustanovuje kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov.

17 Článok 3 ods. 1 a 2 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Členské štáty posúdia žiadosť každého príslušníka tretej krajiny, ktorý podá žiadosť na hranici alebo na ich území ktorémukoľvek z nich. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III označený ako zodpovedný.

2. Bez ohľadu na ods. 1 môže každý členský štát posúdiť žiadosť o azyl, ktorú mu podal štátny príslušník tretej krajiny, dokonca aj keď mu podľa kritérií stanovených v tomto nariadení neprislúcha zodpovednosť za takéto posúdenie. V takomto prípade sa tento členský štát stane zodpovedným členským štátom v zmysle tohto nariadenia a prevezme záväzky súvisiace s takouto zodpovednosťou. Keď to je potrebné, informuje predtým zodpovedný členský štát, členský štát, ktorý vedie konanie na určenie zodpovedného členského štátu alebo členský štát, ktorý bol dožiadaný, aby prevzal žiadateľa, alebo ho vrátil."

18 Aby sa umožnilo určiť „zodpovedný členský štát" v zmysle článku 3 ods. 1 nariadenia č. 343/2003, kapitola III uvádza zoznam objektívnych a hierarchizovaných kritérií v súvislosti s maloletými bez sprievodu, s jednotnosťou rodiny, s vydaním povolenia na pobyt alebo víza, s protiprávnym vstupom do členského štátu alebo pobytu v ňom a so žiadosťami podanými v medzinárodnom tranzitnom priestore letiska.

19 Článok 13 tohto nariadenia stanovuje, že ak nie je možné určiť žiaden členský štát na základe hierarchie kritérií, členským štátom zodpovedným za posúdenie žiadosti o azyl je prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o azyl podaná.

20 Podľa článku 17 nariadenia č. 343/2003, ak členský štát, ktorému bola podaná žiadosť o azyl, považuje iný členský štát za zodpovedný za posúdenie tejto žiadosti, môže čo najrýchlejšie vyzvať tento iný členský štát, aby prevzal žiadateľa.

21 Článok 18 ods. 7 tohto nariadenia stanovuje, že nekonanie dožiadaného členského štátu v dvojmesačnej lehote alebo v naliehavom prípade v jednomesačnej lehote sa rovná akceptovaniu dožiadania a ukladá tomuto členskému štátu povinnosť prevziať danú osobu, ako aj zabezpečiť náležité úradné vybavenie jej príchodu.

22 Článok 19 nariadenia č. 343/2003 má toto znenie:

„1. Keď dožiadaný členský štát akceptuje, že má prevziať žiadateľa, členský štát, v ktorom bola podaná žiadosť o azyl, oznámi žiadateľovi rozhodnutie o tom, že neposúdi žiadosť a o povinnosti odovzdať žiadateľa do zodpovedného štátu.

2. V rozhodnutí uvedenom v ods. 1 sa uvedú dôvody, na ktorých sa zakladá. Obsahuje podrobné údaje o lehotách na uskutočnenie odovzdania, a ak to je potrebné, obsahuje informácie o mieste a čase, v ktorom sa má žiadateľ dostaviť, ak cestuje do zodpovedného členského štátu vlastnou dopravou. Voči tomuto rozhodnutiu sa je možné odvolať alebo ho je možné preskúmať. Odvolaním ani preskúmaním sa nepozastaví vykonávanie odovzdania, pokiaľ súdy alebo príslušné orgány nerozhodnú inak v každom konkrétnom prípade, ak to vnútroštátny právne predpisy umožňujú.

…

4. Ak sa odovzdanie neuskutoční v lehote šiestich mesiacov, zodpovednosť pripadne členskému štátu, v ktorom bola podaná žiadosť o azyl. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť kvôli uväzneniu, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak sa žiadateľ o azyl skrýva.

…“

23 Spojené kráľovstvo sa zúčastňuje na uplatňovaní každého z nariadení a každej zo štyroch smerníc uvedených v bodoch 11 až 13 tohto rozsudku. Írsko sa naopak zúčastňuje na uplatňovaní nariadení a smerníc 2004/83, 2005/85 a 2001/55, nie však na uplatňovaní smernice 2003/9.

24 Dánske kráľovstvo je viazané dohodou uzavretou s Európskym spoločenstvom, ktorá na Dánsko rozširuje uplatnenie ustanovení nariadenia č. 343/2003 a nariadenia č. 2725/2000, schváleného rozhodnutím Rady 2006/188/ES z 21. februára 2006 (Ú. v. ES L 66, s. 37; Mim. vyd. 19/004, s. 26). Nie je však viazané smernicami uvedenými v bode 11 tohto rozsudku.

25 Spoločenstvo tiež uzavrelo dohodu medzi Európskym spoločenstvom, Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo na Islande, alebo v Nórsku, ktorá bola schválená rozhodnutím Rady 2001/258/ES z 15. marca 2001 (Ú. v. ES L 93, s. 38; Mim. vyd. 19/004, s. 76).

26 Spoločenstvo okrem toho uzavrelo dohodu so Švajčiarskou konfederáciou o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v niektorom členskom štáte alebo vo Švajčiarsku, ktorá bola schválená

rozhodnutím Rady 2008/147/ES z 28. januára 2008 (Ú. v. EÚ L 53, s. 3), ako aj protokol so Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom k Dohode medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo vo Švajčiarsku, ktorý bol schválený rozhodnutím Rady 2009/487/ES z 24. októbra 2008 (Ú. v. EÚ L 161, 2009, s. 6).

27 Smernica 2003/9 upravuje minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl v členských štátoch. Tieto normy sa týkajú najmä povinností týkajúcich sa informácií, ktoré sa musia poskytnúť žiadateľom o azyl, ako aj dokumentov, ktoré sa im musia odovzdať, rozhodnutí, ktoré môžu byť prijaté členskými štátmi, pokiaľ ide o pobyt a pohyb žiadateľov o azyl na štátnom území, rodín, lekárskych vyšetrení, školskej dochádzky a vzdelávania maloletých osôb, zamestnávania žiadateľov o azyl, ako aj ich prístupu k odbornému vzdelávaniu, všeobecných pravidiel o materiálnych podmienkach prijatia a zdravotnej starostlivosti žiadateľov, spôsobov zabezpečenia materiálnych podmienok prijatia a zdravotnej starostlivosti, ktoré musia byť poskytnuté žiadateľom o azyl.

28 Táto smernica stanovuje tiež povinnosť kontrolovať úroveň podmienok prijatia, ako aj možnosť uplatnenia opravného prostriedku, pokiaľ ide o oblasti a rozhodnutia spadajúce do pôsobnosti tejto smernice. Navyše obsahuje pravidlá týkajúce sa vytvorenia orgánov a nevyhnutných zdrojov pre vykonanie vnútroštátnych ustanovení prijatých na účely prebratia uvedenej smernice.

29 Smernica 2004/83 upravuje minimálne normy týkajúce sa jednak podmienok, ktoré musia spĺňať štátni príslušníci tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva, aby sa mohli uchádzať o priznanie postavenia utečencov alebo osôb, ktoré z iných dôvodov potrebujú medzinárodnú ochranu, a jednak obsahu priznanej ochrany. Jej kapitola II obsahuje viaceré ustanovenia, ktoré stanovujú, ako sa majú posudzovať žiadosti. Jej kapitola III spresňuje podmienky, ktoré musia byť splnené na to, aby sa

osoby považovali za utečencov. Jej kapitola IV sa týka postavenia utečenca. Jej kapitoly V a VI upravujú podmienky, ktoré musia byť splnené, aby sa mohla osobám priznať doplnková ochrana a s ňou súvisiace postavenie. Jej kapitola VII obsahuje rôzne pravidlá upravujúce obsah medzinárodnej ochrany. Podľa článku 20 ods. 1 tejto smernica touto kapitolou nie sú dotknuté práva stanovené v Ženevskom dohovore.

30 Smernica 2005/85 upravuje práva žiadateľov o azyl a konania týkajúce sa posudzovania žiadostí.

31 Článok 36 smernice 2005/85 nazvaný „Koncept európskych bezpečných tretích krajín“ vo svojom odseku 1 uvádza:

„Členské štáty môžu ustanoviť, že v prípade, ak príslušný orgán na základe skutočností zistil, že sa žiadateľ o azyl sa snaží o nezákonný vstup na územie tohto štátu z bezpečnej tretej krajiny podľa odseku 2, alebo už takto na územie tohto štátu nezákonne vstúpil, sa preskúmanie jeho žiadosti o azyl a bezpečnosti tohto žiadateľa za jeho osobitných okolností, ako je to opísané v kapitole II, neuskutoční alebo sa neskutoční v celom rozsahu.“

32 Podmienky stanovené v tomto odseku 2 sa týkajú najmä:

— ratifikácie Ženevského dohovoru a dodržiavania jeho ustanovení,

— existencie azylového konania predpísaného zákonom,

— ratifikácie Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDĽP“) a rešpektovania jeho ustanovení, a najmä noriem týkajúcich sa účinných opravných prostriedkov.

33 Článok 39 smernice 2005/85 uvádza účinné opravné prostriedky, ktoré musí byť možné predložiť súdom členských štátov. Jeho odsek 1 písm. a) bod iii) sa týka rozhodnutí o neuskutočnení preskúmania podľa článku 36 tejto smernice.

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-411/10

34 Odvolateľ vo veci samej N. S. je afgánsky štátny príslušník, ktorý na svojej ceste do Spojeného kráľovstva prechádzal najmä cez Grécko. V tomto štáte bol 24. septembra 2008 zaistený, žiadosť o azyl však nepodal.

35 Podľa odvolateľa vo veci samej ho grécke orgány na štyri dni umiestnili do zariadenia pre cudzincov a v okamihu jeho prepustenia mu doručili príkaz opustiť grécke územie v lehote 30 dní. Tvrdí, že v čase, keď sa pokúšal opustiť Grécko, bol zaistený políciou a vrátený do Turecka, teda krajiny, v ktorej bol počas dvoch mesiacov umiestnený v zariadení pre cudzincov v hrozných podmienkach. Zo zariadenia pre cudzincov v Turecku utiekol a cestoval z tohto štátu do Spojeného kráľovstva, kam prišiel 12. januára 2009 a kde v ten istý deň podal žiadosť o azyl.

36 Dňa 1. apríla 2009 Secretary of State for the Home Department (ďalej len „Secretary of State“) zaslal Helénskej republike na základe článku 17 nariadenia č. 343/2003 dožiadanie o prevzatie odvolateľa vo veci samej na účely preskúmania jeho žiadosti o azyl. Helénska republika na toto dožiadanie v lehote stanovenej v článku 18 ods. 7 uvedeného nariadenia neodpovedala, a bola preto na základe tohto ustanovenia 18. júna 2009 povinná prevziať zodpovednosť za preskúmanie žiadosti žiadateľa.

37 Dňa 30. júla 2009 Secretary of State oznámil odvolateľovi vo veci samej, že boli vydané inštrukcie na účely jeho vrátenia do Grécka k 6. augustu 2009.

38 Dňa 31. júla 2009 doručil odvolateľovi vo veci samej rozhodnutie, v ktorom sa uvádzalo, že v súlade s prílohou 3 časťou 2 bodom 5 ods. 4 zákona o azyle a prisťahovalectve (posudzovaní žiadateľov a o iných otázkach) z roku 2004 [Asylum and Immigration (Treatment of Claimants, etc) Act 2004, ďalej len „zákon o azyle z roku 2004“] jeho tvrdenie, podľa ktorého jeho odovzdanie do Grécka porušuje práva, ktorému priznáva EDĽP, je zjavne nedôvodné, keďže Helénska republika je zapísaná do zoznamu „bezpečných krajín“ časti 2 prílohy 3 zákona o azyle z roku 2004.

39 Dôsledkom tohto potvrdzujúceho rozhodnutia podľa bodu 5 ods. 4 časti 2 prílohy 3 zákona o azyle z roku 2004 bolo, že odvolateľ vo veci samej nemal právo podať v Spojenom kráľovstve žalobu v oblasti prisťahovalectva („immigration appeal“) s odkladným účinkom proti rozhodnutiu, ktorým sa ukladá jeho odovzdanie do Grécka, teda žalobu, ktorú by mal právo podať v prípade neexistencie potvrdzujúceho rozhodnutia.

40 Dňa 31. júla 2009 odvolateľ vo veci samej žiadal, aby Secretary of State prijal zodpovednosť za posúdenie jeho žiadosti o azyl podľa článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 z dôvodu, že jeho základné práva, ktoré mu priznáva právo Únie, EDĽP a/alebo Že-

nevský dohovor, by boli v prípade jeho vrátenia do Grécka porušené. Listom zo 4. augusta 2009 Secretary of State potvrdil svoje rozhodnutie o odovzdaní odvolateľa vo veci samej do Grécka a svoje rozhodnutie, ktoré potvrdzuje, že tvrdenie odvolateľa vo veci samej zakladajúce sa na EDĽP je zjavne nedôvodné.

41 Dňa 6. augusta 2009 podal odvolateľ vo veci samej návrh na povolenie súdneho preskúmania („judicial review“) rozhodnutia Secretary of State. V dôsledku podania tohto návrhu Secretary of State zrušil pokyny, ktoré boli vydané na účely jeho odovzdania do Grécka. Dňa 14. októbra 2009 bolo odvolateľovi vo veci samej povolené podať žalobu.

42 High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) preskúmal žalobu v dňoch 24. až 26. februára 2010. Rozsudkom z 31. marca 2010 sudca Cranston túto žalobu zamietol, odvolateľovi vo veci samej však povolil podať odvolanie proti tomuto rozsudku na Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division).

43 Odvolateľ vo veci samej podal na tento súd odvolanie 21. apríla 2010.

44 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, v ktorom odvolací súd odkazuje na rozsudok High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), vyplýva, že:

— azylové konania v Grécku majú závažné nedostatky: žiadatelia o azyl sa v snahe splniť nevyhnutné formality potýkajú s mnohými ťažkosťami, nie sú im poskytnuté dostatočné informácie ani dostatočná pomoc a ich žiadosti nie sú pozorne preskúmané,

— počet udelených azylov je extrémne nízky,

— možnosti súdneho preskúmania sú nedostatočné a veľmi ťažko prístupné,

— podmienky prijatia žiadateľov o azyl sú neprimerané: buď sú žiadatelia o azyl umiestnení v neprimeraných podmienkach, alebo žijú na slobode v núdzi, bez obydlia a stravy.

45 High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), sa domnieval, že nebezpečenstvo vrátenia („refoulement") z Grécka do Afganistanu a Turecka nie je preukázané, pokiaľ ide o osoby vrátené na základe nariadenia č. 343/2003, toto posúdenie však odvolateľ vo veci samej pred predkladacím súdom napáda.

46 Secretary of State pred Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) pripustil, že „základných práv uvedených v Charte sa možno dovolávať proti Spojenému kráľovstvu a… že Administrative Court sa dopustil nesprávneho posúdenia, keď rozhodol inak". Podľa Secretary of State Charta len potvrdzuje práva, ktoré sú už neoddeliteľnou súčasťou práva Únie, a nezakladá nové práva. Secretary of State však tvrdí, že High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), nesprávne rozhodol, že Secretary of State je povinný zohľadniť základné práva Európskej únie, keď uplatňuje diskrečnú právomoc, ktorú mu zveruje článok 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003. Podľa Secretary of State táto diskrečná právomoc nespadá do pôsobnosti práva Únie.

47 Subsidiárne Secretary of State tvrdí, že povinnosť dodržiavať základné práva Európskej únie mu neukladá, aby zohľadniť dôkazy, podľa ktorých by v prípade, že by bol odvolateľ vo veci samej vrátený do Grécka, existovalo veľké nebezpečenstvo porušenia jeho základných práv, ktoré mu priznáva právo Únie. Štruktúra nariadenia č. 343/2003 mu totiž umožňuje, aby sa oprel o nevyvrátiteľnú domnienku, podľa ktorej Grécko (alebo akýkoľvek členský štát) bude rešpektovať záväzky, ktoré mu vyplývajú z práva Únie.

48 Nakoniec odvolateľ vo veci samej pred predkladacím súdom tvrdil, že ochrana priznaná Chartou bola vyššia a najmä presahovala rámec ochrany zaručenej článkom 3 EDĽP, čo by mohlo viesť k odlišnému záveru v prejednávanej veci.

49 Na pojednávaní z 12. júla 2010 predkladací súd rozhodol, že na to, aby mohol rozhodnúť o odvolaní, je nevyhnutné, aby sa zaujalo stanovisko k určitým otázkam práva Únie.

50 Za týchto okolností Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Patrí rozhodnutie prijaté členským štátom podľa článku 3 ods. 2 nariadenia Rady č. 343/2003... o tom, či má posúdiť žiadosť o azyl, ktorá nie je v jeho právomoci podľa kritérií stanovených v kapitole III nariadenia, do pôsobnosti práva Únie na účely článku 6 [ZEÚ] a/alebo článku 51 [Charty]?

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

2. Je povinnosť členského štátu dodržiavať základné práva Európskej únie (vrátane práv stanovených v článkoch 1, 4 a 18, článku 19 ods. 2 a článku 47 Charty) splnená, ak tento štát odovzdá žiadateľa o azyl do členského štátu, ktorý je podľa článku 3 ods. 1 [nariadenia č. 343/2003] v spojení s kritériami stanovenými v kapitole III [tohto] nariadenia označený ako zodpovedný štát, bez ohľadu na situáciu v zodpovednom štáte?

3. Konkrétne, bráni povinnosť dodržiavať základné práva Európskej únie uplatneniu nevyvrátiteľnej domnienky, ktorá spočíva v tom, že zodpovedný štát bude dodržiavať i) základné práva žiadateľa podľa práva Európskej únie a/alebo ii) minimálne normy stanovené smernicami 2003/9..., 2004/83... a 2005/85...?

4. Subsidiárne, je členský štát povinný podľa práva Únie, a ak áno, za akých okolností, vykonávať právomoc podľa článku 3 ods. 2 nariadenia posúdiť a prevziať zodpovednosť za žiadosť, ak by odovzdanie do zodpovedného štátu spôsobilo žiadateľovi [o azyl] nebezpečenstvo porušenia jeho základných práv, konkrétne práv stanovených v článkoch 1, 4 a 18, článku 19 ods. 2 a/alebo článku 47 Charty, a/alebo nebezpečenstvo, že minimálne normy stanovené v smerniciach [2003/9, 2004/83 a 2005/85] sa v jeho prípade nebudú uplatňovať?

5. Je rozsah ochrany, ktorú poskytujú všeobecné zásady práva Európskej únie a najmä práva stanovené v článkoch 1, 18 a 47 Charty osobe, na ktorú sa vzťahuje nariadenie [č. 343/2003], širší ako rozsah ochrany, ktorú poskytuje článok 3 EDĽP?

6. Je ustanovenie vnútroštátneho práva, podľa ktorého má súd na účely rozhodnutia o tom, či osoba môže byť zákonne vyhostená do iného členského štátu podľa nariadenia [č. 343/2003], považovať tento členský štát za štát, z ktorého osoba nebude vyhostená do iného štátu v rozpore s právami, ktoré jej vyplývajú z [EDĽP] alebo zo [Ženevského dohovoru] a z [protokolu z roku 1967], v súlade s právami stanovenými v článku 47 Charty?

7. Keďže predchádzajúce otázky vznikli v súvislosti s povinnosťami Spojeného kráľovstva, sú odpovede [na druhú až šiestu otázku] v akomkoľvek smere iné, pretože sa zohľadňuje protokol (č. 30)?“

Vec C-493/10

51 Táto vec sa týka piatich navrhovateľov vo veci samej, medzi ktorými neexistuje nijaké spojenie, pôvodom z Afganistanu, Iránu a Alžírska. Každý z nich cestoval cez grécke územie a bol zaistený za nezákonný vstup na toto územie. Následne sa dostali do Írska, kde požiadali o azyl. Traja z navrhovateľov vo veci samej podali túto žiadosť bez informovania o ich predchádzajúcej prítomnosti na gréckom území, kým dvaja ďalší navrhovatelia vo veci samej informovali o svojej predchádzajúcej prítomnosti v Grécku. Systém Eurodac potvrdil, že všetci piati navrhovatelia vo veci samej už predtým vstúpili na grécke územie, žiaden z nich tam však nepožiadal o azyl.

52 Každý z navrhovateľov vo veci samej namieta proti svojmu vráteniu do Grécka. Ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, netvrdilo sa, že by odovzdanie navrhovateľov do Grécka na základe nariadenia č. 343/2003 porušovalo článok 3 EDĽP z dôvodu potenciálneho vrátenia, reťazového vrátenia, zlého zaobchádzania alebo

prerušenia žiadostí o azyl. Tiež sa ani netvrdí, že by toto odovzdanie porušovalo iný článok EDĽP. Navrhovatelia vo veci samej tvrdili, že žiadatelia o azyl v Grécku čelia neprimeraným postupom a podmienkam, a z tohto dôvodu je Írsko povinné uplatniť svoju diskrečnú právomoc podľa článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 a prevziať zodpovednosť za posúdenie a rozhodnutie o ich žiadostiach o azyl.

53 Za týchto podmienok sa High Court rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je odovzdávajúci členský štát podľa nariadenia... (ES) č. 343/2003 povinný posúdiť, či prijímajúci členský štát dodržiava článok 18 Charty..., smerníc... 2003/9/ES, 2004/83/ES a 2005/85/ES a nariadenie... (ES) č. 343/2003?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná a ak sa zistí, že prijímajúci členský štát nedodržiava jedno alebo viaceré z týchto ustanovení, je odovzdávajúci členský štát povinný prevziať zodpovednosť za posúdenie žiadosti podľa článku 3 ods. 2 nariadenia... (ES) č. 343/2003?“

54 Uznesením predsedu Súdneho dvora zo 16. mája 2011 boli veci C-411/10 a C-493/10 spojené na účely ústnej časti konania a rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke vo veci C-411/10

55 Svojou prvou otázkou vo veci C-411/10 sa Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) v podstate pýta, či rozhodnutie prijaté členským štátom na základe článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 o posúdení žiadosti o azyl, ktorá nie je v jeho právomoci podľa kritérií stanovených v kapitole III tohto nariadenia, patrí do pôsobnosti práva Únie na účely článku 6 ZEÚ a/alebo článku 51 Charty.

Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

56 N. S., Equality and Human Rights Commission (EHRC), Amnesty International Ltd and the AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK), United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), francúzska, holandská, rakúska a fínska vláda, ako aj Európska komisia sa domnievajú, že rozhodnutie prijaté na základe článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 patrí do pôsobnosti práva Únie.

57 N. S. v tomto ohľade zdôrazňuje, že výkon možnosti upravenej týmto ustanovením nemusí byť nevyhnutne pre žiadateľa výhodnejší, čo vysvetľuje, že Komisia vo svojej správe zo 6. júna 2007 o hodnotení dublinského systému [KOM(2007) 299 v konečnom znení] navrhla, aby uplatnenie možnosti priznanej článkom 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 podliehalo súhlasu žiadateľa o azyl.

58 Podľa Amnesty International Ltd and the AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK) a francúzskej vlády je možnosť upravená v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 odôvodnená najmä skutočnosťou, že cieľom tohto nariadenia je chrániť základné práva, pričom by mohlo byť nevyhnutné využiť možnosť stanovenú týmto ustanovením.

59 Fínska vláda zdôrazňuje, že nariadenie č. 343/2003 je súčasťou súhrnu pravidiel tvoriacich určitý systém.

60 Podľa Komisie v prípade, keď nariadenie prizná diskrečnú právomoc členskému štátu, musí členský štát pri uplatnení tejto právomoci dodržiavať právo Únie (rozsudky z 13. júla 1989, Wachauf, 5/88, Zb. s. 2609; zo 4. marca 2010, Chakroun, C-578/08, Zb. s. I-1839, a z 5. októbra 2010, McB., C-400/10 PPU, Zb. s. I-8965). Zdôrazňuje, že rozhodnutie prijaté členským štátom na základe článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 má dôsledky pre tento štát, ktorý je viazaný procesnými záväzkami Únie a smernicami.

61 Írsko, Spojené kráľovstvo, belgická a talianska vláda sa naopak domnievajú, že takéto rozhodnutie nespadá do pôsobnosti práva Únie. Ako argumenty uvádzajú jasnosť znenia, podľa ktorého ide o možnosť, odkaz na ustanovenie o „zvrchovanosti" alebo na „ustanovenie o diskrečnej právomoci" v dokumentoch Komisie, dôvody existencie takéhoto ustanovenia, konkrétne humanitárne dôvody, a nakoniec logiku systému zavedeného nariadením č. 343/2003.

62 Spojené kráľovstvo zdôrazňuje, že ustanovenie o zvrchovanosti nepredstavuje výnimku v zmysle rozsudku z 18. júna 1991, ERT (C-260/89, Zb. s. I-2925, bod 43). Uvádza tiež, že skutočnosť, že uplatnenie tohto ustanovenia nepredstavuje uplatnenie práva Únie, neznamená, že členské štáty ignorujú základné práva, pretože sú viazané Že-

nevským dohovorom a EDĽP. Belgická vláda však zdôrazňuje, že výkon rozhodnutia o odovzdaní žiadateľa o azyl si vyžaduje uplatnenie nariadenia č. 343/2003, a preto patrí do pôsobnosti článku 6 ZEÚ a Charty.

63 Podľa českej vlády rozhodnutie členského štátu patrí do práva Únie, keď tento štát uplatňuje ustanovenie o zvrchovanosti, nepatrí však doň v prípade, ak členský štát túto možnosť nevyužije.

Odpoveď Súdneho dvora

64 Článok 51 ods. 1 Charty stanovuje, že jej ustanovenia sú určené členským štátom len v prípade, že uplatňujú právo Únie.

65 Z preskúmania článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 vyplýva, že priznáva členským štátom voľnú úvahu, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou spoločného európskeho azylového systému na základe ZFEÚ, vytvoreného normotvorcom Únie.

66 Ako to zdôraznila Komisia, pri uplatňovaní tejto voľnej úvahy musia členské štáty dodržiavať ostatné ustanovenia uvedeného nariadenia.

67 Navyše článok 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 uvádza, že výnimka zo zásady uvedenej v článku 3 ods. 1 tohto nariadenia spôsobuje konkrétne dôsledky upravené týmto nariadením. Členský štát, ktorý prijme rozhodnutie, že sám preskúma žiadosť o azyl, sa teda stáva zodpovedným členským štátom v zmysle nariadenia č. 343/2003 a musí v takom prípade informovať iný členský štát alebo iné členské štáty dotknuté žiadosťou o azyl.

68 Tieto skutočnosti podopierajú výklad, podľa ktorého je voľná úvaha priznaná členským štátom článkom 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 súčasťou mechanizmov určenia členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl, ktoré toto nariadenie upravuje, a preto je len jednou zo zložiek spoločného európskeho azylového systému. Preto sa členský štát, ktorý uplatňuje túto voľnú úvahu, musí považovať za štát uplatňujúci právo Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty.

69 Preto je potrebné na prvú otázku vo veci C-411/10 odpovedať tak, že rozhodnutie prijaté členským štátom na základe článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 o posúdení žiadosti o azyl, ktorá podľa kritérií stanovených v kapitole III tohto nariadenia nie je v jeho právomoci, uplatňuje právo Únie na účely článku 6 ZEÚ a/alebo článku 51 Charty.

O druhej až štvrtej a šiestej otázke vo veci C-411/10 a dvoch otázkach vo veci C-493/10

70 Svojou druhou otázkou vo veci C-411/10 a prvou otázkou vo veci C-493/10 sa vnútroštátne súdy v podstate pýtajú, či členský štát, ktorý musí uskutočniť odovzdanie žiadateľa o azyl do členského štátu, ktorý je článkom 3 ods. 1 nariadenia č. 343/2003

označený ako zodpovedný, je povinný overiť, či tento členský štát dodržiava základné práva Únie, smernice 2003/9, 2004/83 a 2005/85, ako aj nariadenie č. 343/2003.

71 Svojou treťou otázkou vo veci C-411/10 sa Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) v podstate pýta, či povinnosť členského štátu, ktorý musí uskutočniť odovzdanie žiadateľa o azyl, rešpektovať základné práva bráni uplatneniu nevyvrátiteľnej domnienky, podľa ktorej zodpovedný štát dodržiava základné práva, ktoré právo Únie priznáva žiadateľom, a/alebo minimálne normy vyplývajúce z vyššie uvedených smerníc.

72 Svojou štvrtou otázkou vo veci C-411/10 a druhou otázkou vo veci C-493/10 sa vnútroštátne súdy v podstate pýtajú, či v prípade, že sa zistí, že zodpovedný členský štát nedodržiava základné práva, je členský štát, ktorý by mal uskutočniť odovzdanie žiadateľa o azyl, povinný prevziať zodpovednosť preskúmať žiadosť o azyl na základe článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003.

73 Nakoniec šiestou otázkou vo veci C-411/10 sa Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) v podstate pýta, či je s právami stanovenými v článku 47 Charty zlučiteľné ustanovenie vnútroštátneho práva, podľa ktorého má súd na účely rozhodnutia o tom, či osoba môže byť zákonne vyhostená do iného členského štátu podľa nariadenia č. 343/2003, považovať tento členský štát za „bezpečný štát“.

74 Tieto otázky je potrebné posúdiť spoločne.

75 Spoločný európsky azylový systém sa zakladá na úplnom a komplexnom uplatňovaní Ženevského dohovoru a záruke, že nik nebude vrátený tam, kde by bol opätovne vystavený prenasledovaniu. Dodržiavanie Ženevského dohovoru a protokolu z roku 1967 je upravené v článku 18 Charty a v článku 78 ZFEÚ (pozri rozsudky z 2. marca 2010, Salahadin Abdulla a i., C-175/08, C-176/08, C-178/08 a C-179/08, Zb. s. I-1493, bod 53, ako aj zo 17. júna 2010, Bolbol, C-31/09, Zb. s. I-5539, bod 38).

76 Ako sa uviedlo v bode 15 tohto rozsudku, rôzne nariadenia a smernice relevantné vo vzťahu ku konaniam vo veciach samých uvádzajú, že rešpektujú základné práva a zásady priznané Chartou.

77 Treba tiež uviesť, že podľa ustálenej judikatúry je povinnosťou členských štátov nielen vykladať ich vnútroštátne právo v súlade s právom Únie, ale tiež dohliadať na to, aby sa nevychádzalo z výkladu textu sekundárneho práva, ktorý by bol v rozpore so základnými právami chránenými právnym poriadkom Únie alebo s inými všeobecnými zásadami práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. novembra 2003, Lindqvist, C-101/01, Zb. s. I-12971, bod 87, ako aj z 26. júna 2007, Ordre des barreaux francophones et germanophone a i., C-305/05, Zb. s. I-5305, bod 28).

78 Z preskúmania predpisov tvoriacich spoločný európsky azylový systém vyplýva, že tento systém bol vytvorený v kontexte, ktorý umožňoval predpokladať, že všetky štáty, ktoré sa na ňom zúčastňujú, či už ide o členské štáty, alebo tretie štáty, rešpektujú základné práva vrátane práv majúcich svoj základ v Ženevskom dohovore a protokole z roku 1967, ako aj v EDĽP a že členské štáty si v tomto ohľade vzájomne dôverujú.

79 Práve na základe zásady vzájomnej dôvery prijal normotvorca Únie nariadenie č. 343/2003 a dohovory uvedené v bodoch 24 až 26 tohto rozsudku na účely racionalizácie posudzovania žiadostí o azyl a zabránenia zahltenia systému vyplývajúcemu z povinnosti štátnych orgánov zaoberať sa niekoľkonásobnými žiadosťami o azyl podanými tým istým žiadateľom, zvýšenia právnej istoty, pokiaľ ide o určenie štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl, a týmto spôsobom zabrániť *forum shopping*, pričom celý systém má za hlavný cieľ zrýchliť posudzovanie žiadostí tak v záujme žiadateľov o azyl, ako aj zúčastnených štátov.

80 Za týchto podmienok sa musí predpokladať, že zaobchádzanie so žiadateľmi o azyl v každom členskom štáte je v súlade s požiadavkami Charty, Ženevského dohovoru, ako aj s EDĽP.

81 Nemožno však vylúčiť, že fungovanie tohto systému sa bude v praxi potýkať z veľkými ťažkosťami v konkrétnom členskom štáte, takže bude existovať vážne nebezpečenstvo, že sa so žiadateľmi o azyl v prípade odovzdania do tohto členského štátu bude zaobchádzať spôsobom nezlučiteľným s ich základnými právami.

82 Nemožno však dospieť k záveru, že akékoľvek porušenie základného práva zodpovedným členským štátom by malo vplyv na povinnosti iných členských štátov dodržiavať ustanovenia nariadenia č. 343/2003.

83 Vyplýva to totiž zo samotného zmyslu existencie Únie a z vytvorenia priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a osobitne zo spoločného európskeho azylového systému založeného na vzájomnej dôvere a domnienke rešpektovania práva Únie a najmä základných práv ostatnými členskými štátmi.

84 Navyše by nebolo zlučiteľné s cieľmi a systémom nariadenia č. 343/2003, aby akékoľvek porušenie smernice 2003/9, 2004/83 alebo 2005/85 stačilo na to, aby sa zabránilo odovzdaniu žiadateľa o azyl do iného členského štátu. Cieľom nariadenia č. 343/2003 za predpokladu, že základné práva žiadateľa o azyl budú dodržané v členskom štáte, ktorému za normálnych okolností prináleží právomoc posúdiť jeho žiadosť, je stanoviť, ako to vyplýva najmä z bodov 124 a 125 návrhov vo veci C-411/10, jasnú a funkčnú metódu rýchleho určenia členského štátu, ktorému prináleží právomoc posúdiť žiadosť o azyl. Na tieto účely nariadenie č. 343/2003 stanovuje, že len jeden členský štát, ktorý je určený na základe objektívnych kritérií, má právomoc posúdiť žiadosť o azyl podanú v niektorom štáte Únie.

85 Ak by teda akékoľvek nedodržanie jednotlivých ustanovení smerníc 2003/9, 2004/83 alebo 2005/85 zo strany členského štátu majúceho právomoc rozhodnúť malo za následok, že členský štát, v ktorom bola podaná žiadosť o azyl, by nemohol odovzdať žiadateľa do prvého členského štátu, tento následok by spôsobil, že by sa ku kritériám na určenie členského štátu majúceho právomoc rozhodnúť stanovených v kapitole III nariadenia č. 343/2003 pridalo doplnkové vylučovacie kritérium, podľa ktorého by aj nepatrné porušenia uvedených smerníc v konkrétnom členskom štáte mohli znamenať, že tieto členské štáty by boli zbavené záväzkov vyplývajúcich z uvedeného nariadenia. Takýto účinok by zbavil uvedené záväzky ich obsahu a spochybnil by dosiahnutie cieľa, ktorým je rýchlo určiť členský štát majúci právomoc posúdiť žiadosť o azyl podanú v Únii.

86 Naopak, za predpokladu, že by bolo namieste vážne sa obávať, že existujú systémové zlyhania azylového konania a podmienok prijatia žiadateľov o azyl v zodpovednom členskom štáte, ktorých dôsledkom by bolo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie v zmysle článku 4 Charty so žiadateľmi o azyl odovzdaným na územie tohto členského štátu, takéto odovzdanie by bolo nezlučiteľné s uvedeným ustanovením.

87 Pokiaľ ide o situáciu v Grécku, medzi účastníkmi konania, ktorí predložili pripomienky Súdnemu dvoru, je nesporné, že tento členský štát bol v roku 2010 vstupným miestom pre skoro 90 % nezákonných migrantov, ako aj to, že bremeno znášané týmto členským štátom z dôvodu tohto prílevu je neproporcionálne v porovnaní s bremenom znášaným ostatnými členskými štátmi a že grécke orgány sú z materiálneho hľadiska nespôsobilé mu čeliť. Helénska republika uviedla, že členské štáty neprijali návrh Komisie prerušiť uplatňovanie nariadenia č. 343/2003 a zmeniť ho tak, aby sa utlmilo kritérium prvého vstupu.

88 V situácii analogickej situáciám dotknutým vo veciach samých, konkrétne v prípade odovzdania žiadateľa o azyl v júni 2009 do Grécka ako zodpovedného členského štátu v zmysle nariadenia č. 343/2003, Európsky súd pre ľudské práva najmä rozhodol, že Belgické kráľovstvo porušilo článok 3 EDĽP jednak tým, že vystavilo žiadateľa nebezpečenstvu vyplývajúcemu zo zlyhaní azylového konania v Grécku, keďže belgické orgány vedeli alebo mali vedieť, že nemal nijakú záruku, že jeho žiadosť o azyl bude riadne preskúmaná gréckymi orgánmi, a jednak tým, že vedome vystavili žiadateľa podmienkam pobytu v zariadení pre cudzincov a životným podmienkam predstavujúcim ponižujúce zaobchádzanie (ESĽP, rozsudok M. S. S. v. Belgicko a Grécko z 21. januára 2011, zatiaľ neuverejnený v *Zbierke rozsudkov a rozhodnutí ESĽP*, body 358, 360 a 367).

89 Úroveň porušenia základných práv opísaná v tomto rozsudku svedčí o tom, že v Grécku v období odovzdania sťažovateľa M. S. S. existovali systémové zlyhania azylového konania a podmienok prijatia žiadateľov o azyl.

90 Na účely rozhodnutia, že nebezpečenstvá, ktorým bol vystavený sťažovateľ, boli dostatočne preukázané, Európsky súd pre ľudské práva zohľadnil pravidelné a vzájomne sa zhodujúce správy medzinárodných mimovládnych organizácií svedčiace o praktických ťažkostiach, ktoré vyplývajú z uplatňovania spoločného európskeho azylového systému v Grécku, korešpondenciu, ktorú zaslal Haut-Commissariat des Nations

unies pour les réfugiés (HCR) príslušnému belgickému ministerstvu, ale tiež správy Komisie o hodnotení Dublinského systému a návrhy na revíziu nariadenia č. 343/2003 s cieľom posilniť účinnosť tohto systému a účinnú ochranu základných práv (rozsudok M. S. S. v. Belgicko a Grécko, už citovaný, body 347 až 350).

91 Preto v rozpore s tým, čo tvrdia belgická, talianska a poľská vláda, podľa ktorých členské štáty nedisponujú primeranými nástrojmi na posúdenie dodržiavania základných práv zodpovedným členským štátom, a teda aj skutočných nebezpečenstiev, ktorým je vystavený žiadateľ o azyl v prípade, že by bol odovzdaný do tohto členského štátu, také informácie, akými sú informácie citované Európskym súdom pre ľudské práva, umožňujú členským štátom posúdiť fungovanie azylového systému v zodpovednom členskom štáte, čo umožňuje vyhodnotenie takýchto nebezpečenstiev.

92 Treba poukázať na relevantnosť správ a návrhov zmien nariadenia č. 343/2003 pochádzajúcich od Komisie, ktorých existenciu nemôže členský štát, ktorý by mal uskutočniť odovzdanie, ignorovať vzhľadom na svoju účasť na práci Rady Európskej únie, ktorá je jedným z adresátov týchto dokumentov.

93 Navyše článok 80 ZFEÚ stanovuje, že azylová politika a jej vykonávanie sa spravuje zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi vrátane finančných dôsledkov. Smernica 2001/55 je príkladom tejto solidarity, ale ako sa uviedlo na pojednávaní, mechanizmy solidarity, ktoré obsahuje, sú vyhradené pre výnimočné situácie patriace do pôsobnosti tejto smernice, konkrétne hromadný prílev vysídlených osôb.

94 Z vyššie uvedeného vyplýva, že v takých situáciách, o aké ide vo veciach samých, s cieľom umožniť Únii a jej členským štátom rešpektovať ich vzájomné záväzky týkajúce sa ochrany základných práv žiadateľov o azyl, členským štátom vrátane vnútroštátnych súdov prislúcha, aby neodovzdali žiadateľa o azyl do „zodpovedného členského štátu" v zmysle nariadenia č. 343/2003, pokiaľ nemôžu ignorovať, že systémové zlyhania azylového konania a podmienok prijatia žiadateľov o azyl v tomto členskom štáte predstavujú vážne a preukázané dôvody domnievať sa, že žiadateľ bude vystavený skutočnému nebezpečenstvu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty.

95 Pokiaľ ide o otázku, či členský štát, ktorý nemôže uskutočniť odovzdanie žiadateľa o azyl do členského štátu identifikovaného ako „zodpovedný" v zmysle nariadenia č. 343/2003, je povinný sám preskúmať túto žiadosť, treba pripomenúť, že kapitola III tohto nariadenia uvádza určitý počet kritérií a že v súlade s článkom 5 ods. 1 uvedeného nariadenia sa tieto kritériá uplatňujú v poradí, v ktorom sú uvedené v dotknutej kapitole.

96 Nemožnosť odovzdania žiadateľa do Grécka v prípade, že je identifikované ako zodpovedný členský štát na základe kritérií kapitoly III tohto nariadenia, ukladá členskému štátu, ktorý by mal uskutočniť toto odovzdanie, aby s výhradou možnosti vlastného preskúmania žiadosti upravenej v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 pokračoval v preskúmavaní kritérií uvedenej kapitoly s cieľom overiť, či niektoré z nasledujúcich kritérií umožňuje identifikovať iný členský štát ako zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl.

97 V súlade s článkom 13 nariadenia č. 343/2003, keď nie je možné určiť žiaden členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl na základe kritérií vymenovaných v tomto nariadení, je za jej posúdenie zodpovedný prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o azyl podaná.

98 Je však potrebné, aby členský štát, v ktorom sa nachádza žiadateľ o azyl, dbal o to, aby nezhoršil situáciu porušenia základných práv tohto žiadateľa neprimerane dlhým konaním o určenie zodpovedného členského štátu. V prípade potreby mu prináleží, aby sám posúdil túto žiadosť v súlade s možnosťami stanovenými v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003.

99 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, ako to uviedla generálna advokátka v bode 131 svojich návrhov vo veci C-411/10, že uplatnenie nariadenia č. 343/2003 na základe nevyvrátiteľnej domnienky, že v členskom štáte, ktorý má za normálnych okolností právomoc posúdiť jeho žiadosť, budú dodržané základné práva žiadateľa o azyl, je nezlučiteľné s povinnosťou členských štátov vykladať a uplatňovať nariadenie č. 343/2003 spôsobom, ktorý je v súlade so základnými právami.

100 Navyše, ako zdôraznil N. S., ak by nariadenie č. 343/2003 zavádzalo nevyvrátiteľnú domnienku rešpektovania základných práv, bolo by možné sa domnievať, že spochybňuje záruky týkajúce sa ochrany a dodržovania základných práv zo strany Únie a jej členských štátov.

101 To by platilo najmä pre ustanovenie, ktoré stanovuje, že určité štáty sú „bezpečnými štátmi“, čo sa týka dodržiavania základných práv, pokiaľ by sa toto ustanovenie malo vykladať v tom zmysle, že predstavuje nevyvrátiteľnú domnienku zakazujúcu akýkoľvek dôkaz opaku.

102 V tomto ohľade treba uviesť, že článok 36 smernice 2005/85 týkajúci sa koncepcie bezpečných európskych tretích štátov vo svojom odseku 2 písm. a) a c) stanovuje, že tretiu krajinu možno považovať za „bezpečnú tretiu krajinu“ len vtedy, ak nielenže ratifikovala Ženevský dohovor a EDĽP, ale súčasne aj rešpektuje jeho ustanovenia.

103 Z takejto formulácie vyplýva, že samotná ratifikácia dohovorov určitým štátom nemôže zakladať uplatnenie nevyvrátiteľnej výnimky rešpektovania týchto dohovorov týmto štátom. Rovnaká zásada sa uplatňuje tak na členské štáty, ako aj na tretie štáty.

104 Za týchto podmienok sa domnienka konštatovaná v bode 80 tohto rozsudku, o ktorú sa opierajú právne úpravy v tejto oblasti, že so žiadateľmi o azyl sa bude zaobchádzať spôsobom, ktorý je v súlade s ľudskými právami, musí považovať za vyvrátiteľnú.

105 Vzhľadom na tieto skutočnosti treba na položené otázky odpovedať tak, že právo Únie bráni uplatneniu nevyvrátiteľnej domnienky, podľa ktorej členský štát, ktorý je článkom 3 ods. 1 nariadenia č. 343/2003 označený za zodpovedný, rešpektuje základné práva Únie.

106 Článok 4 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že členským štátom vrátane vnútroštátnych súdov prislúcha, aby neodovzdali žiadateľa o azyl do „zodpovedného členského štátu“ v zmysle nariadenia č. 343/2003, pokiaľ nemôžu ignorovať, že systémové zlyhania azylového konania a podmienok prijatia žiadateľov o azyl v tomto členskom štáte predstavujú vážne a preukázané dôvody domnievať sa, že žiadateľ bude vystavený skutočnému nebezpečenstvu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle tohto ustanovenia.

107 Nemožnosť odovzdania žiadateľa do iného členského štátu Únie v prípade, že je tento štát označený za zodpovedný členský štát na základe kritérií kapitoly III tohto nariadenia, ukladá členskému štátu, ktorý by mal uskutočniť toto odovzdanie, aby s výhradou možnosti vlastného preskúmania žiadosti upravenej v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 pokračoval v preskúmavaní kritérií uvedenej kapitoly s cieľom overiť, či niektoré z nasledujúcich kritérií umožňuje označiť iný členský štát za zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl.

108 Je však potrebné, aby členský štát, v ktorom sa nachádza žiadateľ o azyl, dbal o to, aby nezhoršil situáciu porušenia základných práv tohto žiadateľa neprimerane dlhým konaním o určenie zodpovedného členského štátu. V prípade potreby mu prináleží, aby sám posúdil túto žiadosť v súlade s možnosťami stanovenými v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003.

O piatej otázke vo veci C-411/10

109 Svojou piatou otázkou vo veci C-411/10 sa Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) v podstate pýta, či je rozsah ochrany, ktorú poskytujú všeobecné zásady práva Únie a najmä článok 1 Charty týkajúci sa ľudskej dôstojnosti, článok 18 Charty týkajúci sa práva na azyl a článok 47 Charty týkajúci sa práva na účinný prostriedok nápravy osobe, na ktorú sa vzťahuje nariadenie č. 343/2003, širší ako rozsah ochrany, ktorú poskytuje článok 3 EDĽP.

110 Podľa Komisie odpoveď na túto otázku musí umožniť identifikovať ustanovenia Charty, ktorých porušenie zodpovedným členským štátom spôsobí vznik sekundárnej zodpovednosti členského štátu, ktorý musí rozhodnúť o odovzdaní.

111 Hoci totiž Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) v návrhu na začatie prejudiciálneho konania výslovne neodôvodnil, v čom je odpoveď na túto otázku preň nevyhnutná pre prijatie rozsudku, z preštudovania tohto rozhodnutia možno dôjsť k domnienke, že túto otázku odôvodňuje rozhodnutie z 2. decembra 2008, K. R. S. v. Spojené kráľovstvo, zatiaľ neuverejnené v *Zbierke rozsudkov a rozhodnutí ESĽP*, v ktorom Európsky súd pre ľudské práva rozhodol o neprípustnosti sťažnosti pre porušenie článkov 3 a 13 EDĽP v prípade odovzdania žiadateľa Spojeným

kráľovstvom do Grécka. Niektorí účastníci konania pred Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) tvrdili, že ochrana základných práv vyplývajúca z Charty je širšia než ochrana vyplývajúca z EDĽP a že zohľadnenie Charty by malo mať za následok vyhovenie ich žiadosti o neodovzdanie sťažovateľa vo veci samej do Grécka.

112 Od podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania Európsky súd pre ľudské práva prehodnotil svoje stanovisko s prihliadnutím na nové dôkazy a v už citovanom rozsudku M. S. S. v. Belgicko a Grécko rozhodol, že nielenže Helénska republika porušila článok 3 EDĽP z dôvodu podmienok pobytu sťažovateľa v zariadení pre cudzincov a jeho životných podmienok v Grécku, ako aj článok 13 EDĽP v spojení s uvedeným článkom 3 z dôvodu zlyhaní azylového konania vedeného v prípade sťažovateľa, ale tiež, že Belgické kráľovstvo porušilo článok 3 EDĽP z dôvodu vystavenia sťažovateľa nebezpečenstvám spojeným so zlyhaniami azylového konania Grécku a podmienkami pobytu v zariadení pre cudzincov a životnými podmienkami v Grécku, ktoré boli v rozpore s týmto článkom.

113 Ako vyplýva z bodu 106 tohto rozsudku, členský štát poruší článok 4 Charty, ak odovzdá žiadateľa o azyl do zodpovedného členského štátu v zmysle nariadenia č. 343/2003 za okolností opísaných v bode 94 tohto rozsudku.

114 Nezdá sa, že články 1, 18 a 47 Charty by mohli viesť k odpovedi odlišujúcej sa od odpovede na druhú až štvrtú a šiestu otázku vo veci C-411/10, ako aj na obe otázky vo veci C-493/10.

115 V dôsledku toho je namieste odpovedať na piatu otázku položenú vo veci C-411/10 tak, že články 1, 18 a 47 Charty nevedú k odpovedi odlišujúcej sa od odpovede na druhú až štvrtú a šiestu otázku vo veci C-411/10, ako aj na obe otázky vo veci C-493/10.

O siedmej otázke vo veci C-411/10

116 Svojou siedmou otázkou vo veci C-411/10 sa Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) v podstate pýta, či v rozsahu, v akom predchádzajúce otázky vznikli v súvislosti s povinnosťami Spojeného kráľovstva, má zohľadnenie protokolu (č. 30) akýkoľvek vplyv na odpovede na druhú až šiestu otázku.

117 Ako pripomenul EHRC, táto otázka vyplýva zo stanoviska Secretary of State pred High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), podľa ktorého sa ustanovenia Charty na Spojené kráľovstvo neuplatňujú.

118 Hoci Secretary of State už toto stanovisko pred Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) nezastával, treba pripomenúť, že protokol (č. 30) vo svojom článku 1 ods. 1 stanovuje, že Chartou sa nerozširuje možnosť Súdneho dvora ani iného súdu či súdneho orgánu Poľskej republiky alebo Spojeného kráľovstva, aby určil, či sú zákony, iné právne predpisy či administratívne ustanovenia, postupy alebo konanie Poľskej republiky alebo Spojeného kráľovstva v súlade so základnými právami, slobodami a zásadami, ktoré opätovne potvrdzuje.

119 Zo znenia tohto ustanovenia, ako uviedla generálna advokátka najmä v bodoch 169 a 170 svojich návrhov vo veci C-411/10, vyplýva, že uvedený protokol nespochybňuje uplatniteľnosť Charty v Spojenom kráľovstve alebo v Poľsku, čo potvrdzujú aj odôvodnenia uvedeného protokolu. Na základe tretieho odôvodnenia protokolu (č. 30) sa v článku 6 ZEÚ vyžaduje, aby súdy Poľska a Spojeného kráľovstva Chartu uplatňovali a vykladali striktne v súlade s vysvetlivkami uvedenými v danom článku. Ďalej podľa šiesteho odôvodnenia tohto protokolu Charta potvrdzuje práva, slobody a zásady priznané v Únii a robí ich čitateľnejšími bez toho, aby zakladala nové práva a zásady.

120 Za týchto podmienok článok 1 ods. 1 protokolu (č. 30) objasňuje článok 51 Charty týkajúci sa jej rozsahu pôsobnosti, a nie je jeho cieľom oslobodiť Poľskú republiku a Spojené kráľovstvo od povinnosti dodržiavať ustanovenia Charty ani zabrániť súdnym orgánom jedného z týchto členských štátov dohliadať na dodržiavanie týchto ustanovení.

121 Keďže práva dotknuté vo veciach samých nie sú súčasťou Hlavy IV Charty, nie je namieste rozhodnúť o výklade článku 1 ods. 2 protokolu (č. 30).

122 Preto treba odpovedať na siedmu otázku vo veci C-411/10 tak, že v rozsahu, v akom predchádzajúce otázky vznikli v súvislosti s povinnosťami Spojeného kráľovstva, nemá zohľadnenie protokolu (č. 30) nijaký vplyv na odpovede na druhú až šiestu otázku položené vo veci C-411/10.

O trovách

123 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. **Rozhodnutie prijaté členským štátom na základe článku 3 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti**

o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov, o posúdení žiadosti o azyl, ktorá podľa kritérií stanovených v kapitole III tohto nariadenia nie je v jeho právomoci, uplatňuje právo Únie na účely článku 6 ZEÚ a/alebo článku 51 Charty základných práv Európskej únie.

2. Právo Únie bráni uplatneniu nevyvrátiteľnej domnienky, podľa ktorej členský štát, ktorý je článkom 3 ods. 1 nariadenia č. 343/2003 označený za zodpovedný, rešpektuje základné práva Európskej únie.

Článok 4 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že členským štátom vrátane vnútroštátnych súdov prislúcha, aby neodovzdali žiadateľa o azyl do „zodpovedného členského štátu" v zmysle nariadenia č. 343/2003, pokiaľ nemôžu ignorovať, že systémové zlyhania azylového konania a podmienok prijatia žiadateľov o azyl v tomto členskom štáte predstavujú vážne a preukázané dôvody domnievať sa, že žiadateľ bude vystavený skutočnému nebezpečenstvu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle tohto ustanovenia.

Nemožnosť odovzdania žiadateľa do iného členského štátu Európskej únie v prípade, že je tento označený za zodpovedný členský štát na základe kritérií kapitoly III tohto nariadenia, ukladá členskému štátu, ktorý by mal uskutočniť toto odovzdanie, aby s výhradou možnosti vlastného preskúmania žiadosti upravenej v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 pokračoval v preskúmavaní kritérií uvedenej kapitoly s cieľom overiť, či niektoré z nasledujúcich kritérií umožňuje označiť iný členský štát za zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl.

Je však potrebné, aby členský štát, v ktorom sa nachádza žiadateľ o azyl, dbal o to, aby nezhoršil situáciu porušenia základných práv tohto žiadateľa neprimerane dlhým konaním o určenie zodpovedného členského štátu. V prípade potreby mu prináleží, aby sám posúdil túto žiadosť v súlade s možnosťami stanovenými v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003.

3. Články 1, 18 a 47 Charty základných práv Európskej únie nevedú k odlišnej odpovedi.

4. V rozsahu, v akom predchádzajúce otázky vznikli v súvislosti s povinnosťami Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, nemá zohľadnenie protokolu (č. 30) o uplatňovaní Charty základných práv Európskej únie na Poľsko a Spojené kráľovstvo nijaký vplyv na odpovede na druhú až šiestu otázku položené vo veci C-411/10.

Podpisy